

for sit Jag, og som vil fikke sig en Lærling til Udbannelse i en Række af Aar, saaledes at han kan faae en grundig Udbannelse, vil være henvist til at oprette en skriftlig Kontrakt, for at den skal kunne være forbindende overfor Lærlingen. Men dernæst er der endnu et Hovedpunkt, som jeg ved denne Leilighed skal berøre. Naar nemlig en saadan Kontrakt indgaas paa en lang Aarrække, saa forekommer det mig dog, at der kunde være Grund til at spørge, om man ikke skulde give Lærlingen Lov til efter Omstændighederne at fri sig for Forpligtelsen, naar han holdt Mesteren skadesløs i saa Henseende? Jeg skal gjøre opmærksom paa, at den tybste Lærlingelov uden Videre siger, at Lærlingen kan gaa fra Kontrakten, naar han gaar over til et andet Jag eller et andet Kald, og den Ranke, som ligger deri, forekommer mig at være ganske tiltalende. Der er nu f. Ex. et ungt Menneſte, som er blevet sat i Lære paa 4 eller 5 Aar. Efterat han har været nogle Aar i Lære, opdager han, at det er Noget, som aldeles ikke ligger for ham, og som han paa ingen Maade vil kunne gjøre til sin Livsgjerning, og han har da endnu f. Ex. 3 Aar, i hvilke han skal gaa og slibe og slæbe uden Lyſt eller Interesse og uden Haab om at kunne bygge sin Fremtid paa Grundlag af dette Arbeide. Er der ikke Grund til at tage sig af denne unge Mand og hjælpe ham ud af det Forhold, som han saaledes er kommen ind i? Er det ikke haardt, at man saaledes engang for alle binder ham for hele denne lange Periode og overlader det til Mesterens Forgodtbefindende, om han vil slippe ham? Jeg drifter mig ikke til at gaa saa vidt som den tybste Lov, der uden Videre siger, at, naar Lærlingen vil gaa over til et andet Jag, kan han gaa bort, men det forekommer mig dog, at saadanne Lærlingekontrakter altid maatte have en Klausul om, at hvis Lærlingen holdt Mesteren skadesløs for det Tab, denne vilde lide, skulde Lærlingen til enhver Tid efter lovlig Opſigelse være berettiget til at hæve Kontrakten, thi ellers forekommer det mig, at man vilde binde en ung Mand for en Række af Aar — og det netop i de Aar, som ere de allerbetydningsfulde i hans Liv — til at gaa og slibe og slæbe, uden Haab om egentlig at udrette Noget ved sit Arbeide. Dette er en Ranke, som jeg ikke kan Andet end henſtille til nærmere Overveielſe. Naar det iøvrigt hedder, at Kontrakten ikke binder længere end til en Allev af 20 Aar, saa er dette jo Noget, som vistnok i det Bæſentligſte er ſtemmende med den gjældende Ret, kun at Livsgrænsen er bleven nærmere præciseret i saa Henseende. Denne Præciſion antager jeg ikke, at der i det Bæſentlige kan indvendes Noget imod; kun forekommer det mig, at der her og andre Steder, hvor der er Tale om Kontraktens Ophør, kunde være Grund til at indſætte en Be-

ſtemmelse om et Parſel, ſaa at Vedkommende ikke uden Videre kan løbe bort, men maa give et paſſende Parſel. Skal Mesteren f. Ex. gaa og vente, indtil Lærlingen er bleven 20 Aar for at ſe, om han maaſte vil gaa Dagen efter, eller om han vil blive? Derom veed Mesteren jo nemlig Intet. Der er ogsaa i det Følgende flere ſaadanne Steder, hvor det ſamme Hensyn bør gjøres gjældende, nemlig, at den anden Part har berettiget Krav paa, at Forholdet først ophører efter et paſſende Parſel. Den Beſtemmelse i Slutningen af § 2, ſom flere af de Herrer have dvælet ved, maa ogsaa jeg tale et Dieblit om. Denne Beſtemmelse er jo hentet fra den franſke Lærlingelov, men den franſke Lov er dog ikke ſaa draſoniſt ſom denne Beſtemmelse, thi den franſke Lov gaar aabenbart ud fra, at, hvis den Paagjældende ved Kontraktens Afſlutning ikke har en Hgtefælle, men derimod en anden Dame af ſin Familie til at ſtyre ſit Hus, ſaa er der Intet til Hinder for, at Kontrakten kan afſlutes. Jeg ſtal derfor henſtille, om Modſætningerne ikke kunne forenes paa den Maade, at man overlader til Dørrigheden efter et Støn over Forholdene at afgjøre, om Forholdet er tilſtrækkelig betryggende for, at den Paagjældende kan optages i Huſet. Dette er jo iøvrigt noget ganske Singulært. Der er — ſom det jo ogsaa er blevet fremhævet — hverken i Lærlingeforholdet eller i Arbejderforholdet og navnlig heller ikke i Loven af 1873, ſkjøndt den jo udtrykkelig omhandler Arbejdere af begge Køn, udtalt det mindſte Forbud imod, at en ſaadan Perſon tager Umnydige og Mindreaarige i ſit Arbeide. Det forekommer mig, at det vilde være en ganske ſærlig Begunſtigelse at viſe Lærlingen, og Noget, ſom kunde føre til det underlige Reſultat, at en Mand ellers kunde have den Paagjældende optaget i ſit Hus, ſaa længe ſom han vilde, men vilde han oprette en Lærlingekontrakt, maatte hun ud af Huſet. Er det f. Ex. en Slægting, ſom han har taget til ſig og ønſker at oplære, ſaa hjælper det dog ikke Noget, hun maa ud af Huſet. Dette er virkelig en mangelfuld Beſtemmelse. — Dernæst er der en Beſtemmelse i § 6, ſom jeg vil tillade mig at dvæle ved, nemlig den Beſtemmelse, at Læremesteren ſkal i Læretiden vaage over Lærlingens Opførelſe og ſædelige Forhold ſaa vel i ſom udenfor Huſet. Jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at ſaa vidt jeg ſkjønner, er det en fuldstændig ny og vidtgaaende Forpligtelse, ſom derved paalægges Læremesteren. I vor gjældende Ret findes den ikke. Den forekommer ganske viſt i den franſke og tybste Lov, men det forekommer mig, at den Forpligtelse, ſom derved paalægges Læremesteren, ligger ganske udenfor Lærekontraktens Opgave. Naar der ſtaar i § 1: Naar en Mand anlager en Perſon til Oplæring i ſit Jag